

Rozdział IV

Finansowanie ochrony przyrody na przykładzie Popradzkiego Parku Krajobrazowego

Wstęp

Ochrona przyrody pozwala na zachowanie unikatowych na skalę światową fragmentów krajobrazu, tworów przyrody ożywionej i nieożywionej. Obecna sytuacja finansowa państwa, przekładająca się na udział środków budżetowych przeznaczanych na realizację zadań wynikających z Ustawy o ochronie przyrody, pozostawia wiele do życzenia. Problemy natury ekonomicznej i prawnej, dotyczą jednostki budżetowej takiej jak: Parki Narodowe i Krajobrazowe. Skromne dotacje państwowe skłaniają do poszukiwań dodatkowych źródeł finansowania ochrony przyrody, przede wszystkim jednostki, które nie posiadają przychodów z własnej działalności.

Celem głównym badań było określenie źródeł pozyskania środków finansowych przez Popradzki Park Krajobrazowy, jak również przedstawienie struktury wydatków. Krytyczne spojrzenie na system finansowania działalności Parków Krajobrazowych w kontekście realizowanych przezeń zadań na rzecz ochrony przyrody stanowiło cel pomocniczy.

Podjęto próbę odpowiedzi na pytania: czy aktualny system finansowania przez budżet państwa działalności parków krajobrazowych jest wystarczający? jaka jest struktura wydatków środków budżetowych i pozabudżetowych? czy obecna sytuacja finansowa parku pozwala na pełną realizację celów wyznaczonych przez rozporządzenie Wojewody Małopolskiego z 2005 roku i Ustawę o ochronie przyrody z 2004 roku?

Obiekt Badań

Parki Krajobrazowe chronią w szczególności obszary o cennych walorach przyrodniczych, krajobrazowych, historycznych i kulturowych, opierając się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Popradzki Park Krajobrazowy został powołany w 1987 roku, uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Nowym Sączu. Obejmuje obszar Beskidu Sądeckiego o powierzchni 54 392,70 ha - jest jednym z największych

parków krajobrazowych w Polsce (Przewodnik PPK 2000). Ponad 70% powierzchni parku pokrywają lasy, które tworzą drzewostany jodłowe, bukowe i świerkowe z domieszką jaworu, jesionu, modrzewia i sosny. Największe powierzchnie zajmuje buczyna karpacka, w niższych położeniach zachowały się drzewostany liściaste: grądy lipowe i łągi olchowe, w wyższych położeniach górskich królują bory świerkowe. Na 14 rezerwatów przyrody utworzonych na terenie Beskidu Śląskiego aż 12 to rezerваты leśne, chroniące fragmenty pierwotnej puszczy karpackiej.

Rocznie Popradzki Park Krajobrazowy odwiedza ponad 300 tys. turystów (Rocznik statystyczny 2005). Rejon parku obfituje w złoża wód mineralnych - szczaw, o powszechnie znanych walorach leczniczych. Bogata tradycja śląskich górali i pozostałości kultury łemkowskiej w postaci cerkwi, stanowią bogactwo etnograficzne tej ziemi. Grunty rolnicze i leśne na obszarze parku podlegają gospodarstwu użytkowemu, natomiast Rozporządzenie Wojewody w sprawie ochrony PPK z 2005 r., określa szczególne cele ochrony oraz zakazy właściwe dla parku krajobrazowego.

Dla Popradzkiego Parku Krajobrazowego wyznaczono następujące cele ochrony (Rozporządzenie Wojewody 2005):

1. Ochrona wartości przyrodniczych:

- a) zachowanie i restytucja lasów górskich o charakterze naturalnym i zbliżonym do naturalnego, stanowiących pozostałość puszczy karpackiej,
- b) zachowanie i restytucja naturalnych elementów różnorodności siedliskowej: łąk, pastwisk, muraw, młak, wychodni skalnych, jaskiń z właściwą dla nich florą i fauną,
- c) zachowanie i przywrócenie do stanu naturalnego unikalnego środowiska Doliny Popradu oraz przełomowych odcinków Dunajca i Kamienicy Nawojowskiej,
- d) zachowanie naturalnego charakteru źródeł i cieków wodnych,
- e) zachowanie cennych gatunkowo roślin i zwierząt, gatunków ginących, prawnie chronionych oraz gatunków i siedlisk o istotnym znaczeniu dla obszaru Natura 2000 pn. „Ostoja Popradzka”,
- f) zachowanie korytarzy ekologicznych.

2. Ochrona wartości historycznych i kulturowych:

- a) zachowanie historycznych układów przestrzennych, zwartej zabudowy wiejskiej, przysiółkowej oraz rozłogów pól,
- b) zachowanie tradycyjnych i wzorowanych na tradycyjnych rozwiązaniach architektonicznych na terenie parku oraz tradycyjnych form kultury.

3. Ochrona walorów krajobrazowych, zachowanie walorów estetyczno-widokowych krajobrazu naturalnego i kulturowego, a w szczególności:

- a) przełomowych dolin rzek i potoków,
- b) polan śródleśnych z relikdami gospodarki pastwiskowej,
- c) terenów upraw rolniczych o zachowanym rozłogu pól,
- d) eksponowanych grzbietów i szczytów o charakterze widokowym.

Popradzki Park Krajobrazowy realizuje zadania, wynikające z Ustawy o ochronie przyrody (Ustawa 2004) i Rozporządzenia Wojewody w sprawie ochrony PPK, mające na celu zachowanie najcenniejszych fragmentów Beskidu Sądeckiego i Małych Pienin (stanowiących część otuliny parku). W latach 2002-2006 realizowano przedsięwzięcia na kilku płaszczyznach.

Z zakresu ochrony przyrody wykonano:

- projekt pt. „Zwiększanie bioróżnorodności na przykładzie ostatniego stanowiska pierwiosnki omączonej (*Primula farinosa*) w Polsce”,
- projekt pt. „Ochrona walorów przyrodniczych doliny Roztoki Wielkiej na terenie PPK”,
- projekt pt. „Ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych Małych Pienin”,
- plan ochrony PPK,
- dokumentację dla nowych form ochrony przyrody,
- prace związane z funkcjonowaniem obszaru Natura 2000 „Ostoja Beskid Sądecki”, obszar ten funkcjonuje również pod nazwą: „Ostoja Popradzka” (przygotowano opinię dla WKP),
- inwentaryzację bezkręgowców,
- przegląd rezerwatów i pomników przyrody,
- opracowania: „Pomniki przyrody PPK”, monografia przyrodnicza PPK, przewodnik pt. „Rogasiowy szlak”, pt. „Wartość zadrzewień śródpolnych w środowisku”.

Prowadzono działania na rzecz edukacji ekologicznej społeczeństwa:

- wykłady na temat przyrody PPK, pogadanki i prelekcje w szkołach połączone z zajęciami terenowymi,
- warsztaty terenowe,
- zielone szkoły,
- konkursy dla dzieci i młodzieży: „ABC Ochrony Środowiska”, „Czy znasz PPK?” „Ochrona przyrody poprzez plener malarski - Pejzaże Rusi Szlachtenowskiej”, II-V edycja konkursu pt. „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”,
- współpracowano z jednostkami badawczymi i innymi Parkami w ramach promocji,
- przygotowano obchody Dnia Ziemi,
- organizowano praktyki studenckie.

Celom edukacyjnym służyło także:

- udostępnienie mofety im. Prof. H Świdzińskiego w Dolinie Potoku Złocki,
- remontowanie infrastruktury ścieżki dydaktycznej - „Las Lipowy Obrożyńska,”

– modernizowanie szlaku przyrodniczego im Adama hr Stadnickiego.

W obrębie rolnictwa realizowano następujące zadania:

- propagowano ideę rolnictwa ekologicznego na obszarze parku,
- opiniowano pakiety rolno-środowiskowe z terenu PPK,
- wydawano decyzje w sprawie pakietów rolno - środowiskowych,
- monitorowano realizowane na terenie parku programy rolno – środowiskowe.

W obszarze turystyki zrealizowano następujące zadania:

- monitorowano ruch turystyczny, celem określenia form turystyki i jej wpływu na środowisko,
- nadzór nad infrastrukturą,
- opracowano mapę szlaku przyrodniczego Adama hr Stadnickiego i mapę przyrodniczą Beskidu Sądeckiego.

W celu ochrony krajobrazu Zarząd PPK zajmował się:

- uzgadnianiem planów miejscowych, zgodnie z przepisami ustawy,
- uzgadnianiem Studiów Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gmin: Muszyna, Krynica-Zdrój, Rytro, Piwniczna-Zdrój, Łącko, Szczawnica, Stary Sącz, Ochotnica Dolna, Krościenko, Nawojowa, Łabowa,
- uzgadnianiem inwestycji na etapie WZiZT w porozumieniu z Wojewodą Małopolskim,
- opiniowaniem na etapie przystąpienia do zmian planów miejscowych.

Współpraca z otoczeniem i koordynacja działań na rzecz ochrony przyrody dokonywała się poprzez:

- działalność promocyjną (kalendarze, foldery itp.)
- współrealizację projektów z innymi jednostkami, współpracę z innymi parkami,
- rozwiązywanie konfliktów na linii przyroda – człowiek.

Wyżej wymienione zadania realizowała Służba Popradzkiego Parku Krajobrazowego, wykorzystując środki budżetowe i dotacje pozabudżetowe.

Metodyka

Dla zobrazowania źródeł finansowania działalności Popradzkiego Parku Krajobrazowego z zakresu ochrony przyrody, przeanalizowano dane księgowe za lata 2002-2006. Podstawową bazę dokumentacyjną stanowiły:

- plany jednostkowe dochodów i wydatków budżetowych (druk BT-1),
- plany działań dla zadań budżetowych,
- sprawozdania finansowe,
- harmonogramy finansowo-rzeczowe zadań i projektów,

- faktury VAT,
- umowy i załączniki do umów.

Badania pod kątem finansowania ochrony przyrody w PPK, przeprowadzono odnośnie:

1. Źródeł finansowania działalności parku:

- dotacje z budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe,
- współrealizacja projektów z innymi jednostkami,

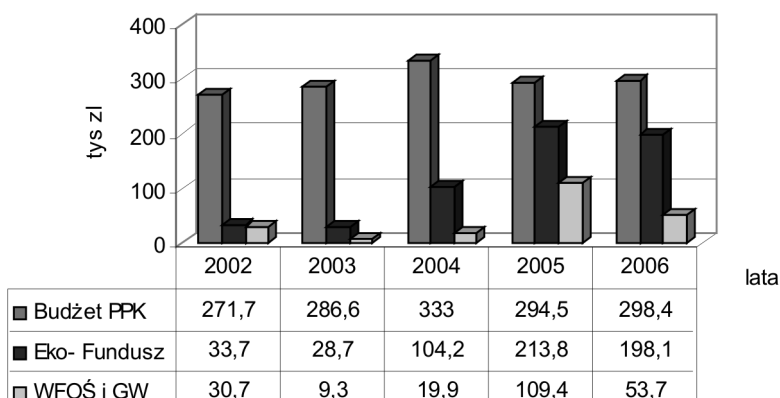
2. Struktury wydatków.

Wprowadzono uproszoną nomenklaturę środków finansowych określając je w następujący sposób: za środki budżetowe nazywane również państwowymi, rządowymi uznano te, które są przekazywane bezpośrednio z budżetu państwa na działalność PPK. Środki pochodzące z innych źródeł np. fundacji, funduszy itp., nazwano pozabudżetowymi, pozarządowymi lub zewnętrznymi.

Analiza wyników

Popradzki Park Krajobrazowy jest jednostką budżetową finansowaną przez państwo. Działalność statutowa, obsługa administracyjna i techniczna parku, niemal w całości pokrywana jest z budżetu województwa małopolskiego. Średnia wartość dotacji ze środków publicznych za okres ostatnich pięciu lat wynosi ok. 297 tys. zł/rok.

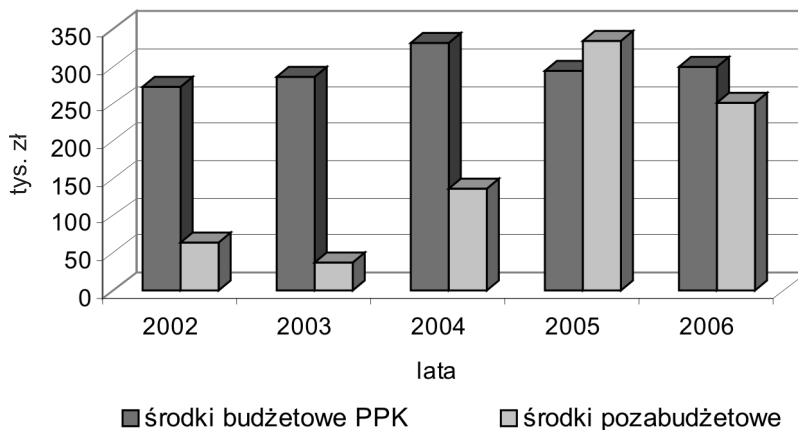
Oprócz środków finansowych z budżetu państwa, Zarząd Popradzkiego Parku pozyskuje dotacje z Fundacji EkoFundusz i z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (Rysunek 1).

Rysunek 1. Źródła finansowania działalności PPK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PPK

W latach 2002- 2003 park pozyskiwał nieznaczne kwoty z funduszy tj. ok. 15% wszystkich środków finansowych parku. W latach 2005-2006, dzięki staraniom Zarządu PPK, zwiększyły się dotacje ze źródeł zewnętrznych. W 2005 r. środki pozabudżetowe przewyższyły udział środków budżetowych, stanowiły one 53% funduszy parku (Rysunek 2). Na każdą złotówkę pochodzącą z budżetu państwa w 2005 roku, PPK pozyskał 1,09 zł ze środków pozarządowych. Dzięki dotacjom pozabudżetowym PPK realizuje projekty, których podstawowym celem jest czynna ochrona przyrody i edukacja ekologiczna.

Rysunek 2. Absorpcja środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu ochrony przyrody

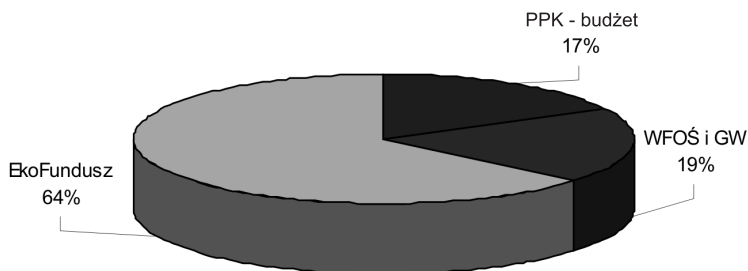
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PPK

Zasoby finansowe, którymi zarządza EkoFundusz pochodzą głównie z ekokonwersji długów zagranicznych. WFOŚ i GW dysponuje środkami pochodzącymi z tytułu wpłat za zanieczyszczenie środowiska, a także wpływami z działalności bankowej i Giełdy Papierów Wartościowych.

W latach 2002-2005 największe kwoty park pozyskiwał z EkoFunduszu, który pokrył ponad 60% kosztów związanych z wykonaniem zadań takich jak np. czynna ochrona polan reglaowych. WFOŚ i GW w Krakowie poniósł koszty realizacji zadań w 23%, a PPK 17%.

Podstawą do otrzymania dotacji z EkoFunduszu i WFOŚ jest pozytywnie rozpatrzony wniosek (plan projektu) przez zarząd fundacji/funduszu i umowa między fundacją/funduszem a Zarządem Parku. Przed podpisaniem umowy Zarząd Parku zobowiązany jest dopełnić procedur związanych z przetargami, na wykonanie czynności w ramach projektu. Środki pozabudżetowe wpływają na konto parku,

wówczas gdy zadanie zostanie zrealizowane, a podstawę do rozliczeń stanowi faktura VAT wystawiona przez wykonawcę zadania. Źródła finansowania zadań z zakresu ochrony przyrody przedstawiają Rysunki 3 i 4.

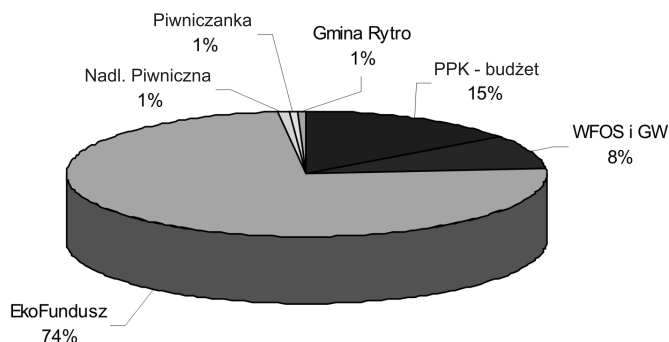

Rysunek 3. Źródła finansowania projektu: Zwiększanie bioróżnorodności na przykładzie ostatniego stanowiska pierwiosnki omączonej (*Primula farinosa*) w Polsce (2001-2005)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PPK

Zadanie pt. „Zwiększanie bioróżnorodności na przykładzie ostatniego stanowiska pierwiosnki omączonej w Polsce”, aż 64% (105,5 tys. zł) zostało sfinansowane ze środków EkoFunduszu, natomiast projekt pt. „Ochrona walorów przyrodniczych doliny Roztoki Wielkiej”, EkoFundusz sfinansował w 74% (376 tys. zł). Duży udział w finansowaniu przedsięwzięć na rzecz ochrony przyrody ma WFOŚ i GW, który dofinansował projekty o łącznej kwocie 73,5 tys. zł.

Oprócz dotacji z EkoFunduszu i WFOŚ i GW w Krakowie, park realizuje projekty przy współudziale nadleśnictw, gmin i prywatnych przedsiębiorców, ww. instytucje współuczestniczą w finansowaniu przedsięwzięć na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu.

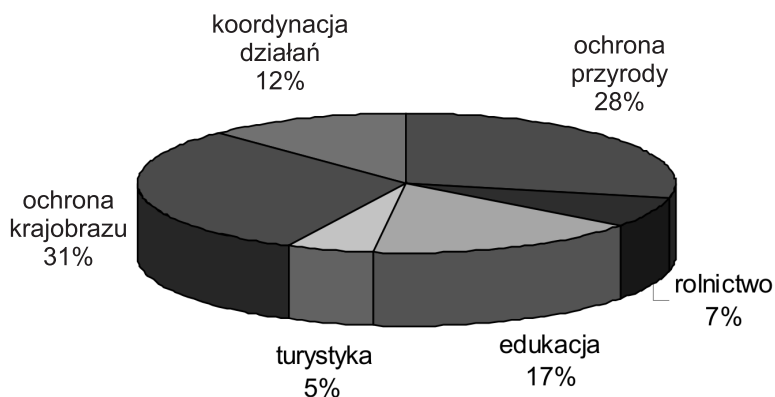
Rysunek 4. Źródła finansowania projektu: Ochrona walorów przyrodniczych doliny Roztoki Wielkiej na terenie PPK (2004-2006)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PPK

W 2004 roku wkład finansowy w realizację projektu „Ochrona walorów przyrodniczych doliny Rostoki Wielkiej na terenie PPK” miały: Gmina Piwniczna i Gmina Rytro, Nadleśnictwo Piwniczna, rozlewnia wód - Piwniczanka. Projekt uzyskał wsparcie finansowe Nadleśnictwa Krościenko i Zakładu Leśno-Drzewnego z Piwnicznej. W 2005 roku Gmina Muszyna przeznaczyła kwotę 12 tys. zł, celem edukacyjnego udostępnienia mofety w Dolinie Potoku Złocki.

W 2006 roku park rozpoczął realizację projektu: Ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych Małych Pienin, na realizację zadania EkoFundusz przeznaczył łączną kwotę 833 tys. zł, z czego w 2006 roku na konto PPK wpłynęło 99,5 tys. zł za wykonanie I etapu zadania. Termin zakończenia projektu przewidziano na 2009 rok. W ramach projektu park współpracuje z Nadleśnictwem Krościenko.

Analizując strukturę wydatków parku pod kątem działalności ustawowej stwierdzono, że najwięcej środków budżetowych PPK przeznacza na zadania z zakresu ochrony krajobrazu, ponad - 30%, nieco mniej środków deponuje na działalność w sferze ochrony przyrody - 28%. Najmniejsze kwoty wydatkowane są na: rolnictwo 7% i monitoring turystyczny 5% (Rysunek 5).

Rysunek 5. Struktura wydatków środków budżetowych w PPK na realizację zadań z zakresu ochrony przyrody w latach: 2002-2006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PPK

Struktura wydatków środków rządowych na realizację zadań budżetowych, według „Planu działań dla zadań budżetowych parku” przedstawia się następująco: działalność statutowa pochłania ok. 7% wydatków i związana jest z opiniowaniem wniosków, wykonywaniem analiz, ekspertyz, zawieraniem umów. Obsługa admi-

nistracyjna absorbuje ok. 87% środków budżetowych parku tj. koszty zatrudnienia (6 etatów), składki na ubezpieczenia społeczne, składki na fundusz pracy, utrzymanie stanowisk pracy, zakup usług telekomunikacyjnych, opłat pocztowych, utrzymanie budynków, samochodów, umundurowanie pracowników, zakup nagród dla laureatów konkursów, podatek od nieruchomości. Na obsługę techniczną (remonty pomieszczeń, zakup sprzętu biurowego) średnio przeznaczanych jest 6% środków budżetowych.

Analiza planów dochodów i wydatków budżetowych PPK (Tabela 1) sugeruje, że największy udział w wydatkach parku stanowią wynagrodzenia pracownicze, średnio ok. 41% rocznej puli dotacji budżetowej. Służbę Popradzkiego Parku Krajobrazowego tworzy sześciuosobowy zespół realizujący zadania parku. Obliczono, że w 2002 roku średnia pensja pracownicza wynosiła ok. 1565 zł brutto, natomiast w 2006 roku ok. 1824 zł brutto.

Stosunkowo wysoki udział w wydatkach budżetowych średnio ok. 20% rocznie stanowiły środki skumulowane w pozycji: „zakup usług pozostałych”. Kwoty te w połowie przeznaczane były na obsługę biura, zakup oprogramowań, komputerów, przeglądy samochodów, usługi telekomunikacyjne, opłaty za system alarmowy, czynsze pomieszczeń biurowych, a także na zadania z zakresu ochrony przyrody tj. opracowanie koncepcji projektów ochrony, ekspertyzy naukowe, wydruki map i działalność edukacyjną.

Udział środków budżetowych przeznaczanych na realizację projektów z zakresu ochrony przyrody w zestawieniu ze środkami pozabudżetowymi przedstawia Tabela 2.

PPK przeznacza średnio 30,5 tys. zł rocznie na wykonanie zadań z zakresu ochrony przyrody, natomiast prawie 83% wydatków związanych z realizacją projektów pokrywa WFOŚ i GW (44,5 tys. zł/rok) i EkoFundusz (115,8 tys. zł/rok).

Wydatkowanie środków pozabudżetowych pochodzących z funduszy i fundacji obarczone jest restrykcjami. Środki pozabudżetowe nie mogą być przeznaczone na bieżące utrzymanie biura i pensje pracownicze, natomiast mogą pokrywać koszty inwestycyjne parku (zakup sprzętu, rozbudowę infrastruktury), delegacje pracownicze. Należy podkreślić, że dotacje pozabudżetowe pokrywają przede wszystkim koszty czynnej ochrony przyrody i edukacji ekologicznej. WFOŚ i GW zgodnie z przyjętymi zasadami może pokryć 40% kosztów zadań realizowanych przez park z zakresu ochrony przyrody i 60% kosztów zadań związanych z edukacją ekologiczną. EkoFundusz maksymalnie może pokryć 80% kosztów realizacji projektów z zakresu ochrony przyrody i edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Tabela 1. Struktura wydatków budżetowych w Popradzkim Parku Krajobrazowym w latach 2002-2006

Struktura wydatków środków budżetowych w PPK	2002	%	2003	%	2004	%	2005	%	2006	%
Wydatki bieżące ogółem	271700	100	286600	100	333000	100	194500	100	298375	100
Wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	10263	3,78	14715	5,13	10484	3,15	6372	2,16	14440	4,84
Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	1000	0,37	738	0,26	1095	0,33	0	0	0	0
Nagrody szczególne nie zaliczane do wynagrodzeń	0	0	0	0	0	0	3116	1,06	3369	1,13
Wynagrodzenia osobowe pracowników	112700	41,5	117686	41,1	121000	36,3	124270	42,2	131371	44
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	9000	3,31	9314	3,25	10000	3	10230	3,47	10963	3,67
Składki na ubezpieczenia społeczne	21000	7,73	23002	8,03	24149	7,25	25000	8,49	25432	8,52
Składki na Fundusz Pracy	3000	1,1	2968	1,04	3002	0,9	3000	1,02	3201	1,07
Wynagrodzenia bezosobowe	0	0	0	0	0	0	13000	4,41	11834	3,97
Zakup materiałów i wyposażenia	27500	10,1	30411	10,6	29032	8,72	23150	7,86	29141	9,77
Zakup energii	9200	3,39	6046	2,11	5624	1,69	8000	2,72	5700	7,91
Zakup usług remontowych	1141	0,42	3881	1,35	7742	2,32	0	0	423	0,14
Zakup usług pozostałych	65407	24,1	65423	22,8	108459	32,6	63822	21,7	48127	16,1
Opłaty za usługi internetowe	0	0	0	0	0	0	2000	0,68	1770	0,59
Podróże służbowe krajowe	3000	1,1	3819	1,33	3979	1,19	3000	1,02	3990	1,34
Różne opłaty i składki	3489	1,28	3597	1,26	3434	1,03	3850	1,31	2902	0,97
Odpisy na zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	5000	1,84	5000	1,74	5000	1,5	5000	1,7	5000	1,68
Podatek od nieruchomości	0	0	0	0	0	0	690	0,23	712	0,24
Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	10000		14400		19000		0		6959	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PPK

Tabela 2. Udział środków finansowych PPK przeznaczonych na realizację projektów i zadań z zakresu ochrony przyrody

Kwoty przeznaczone na zadania i projekty z zakresu ochrony przyrody	2002	%	2003	%	2004	%	2005	%	2006	%
PPK	18,255	22,0724	8,855	18,87858	77,317	38,397016	19,472	5,68293	29,384	10,4476
WFOŚ i GW	30,700	37,1199	9,300	19,82731	19,851	9,8583645	109,394	31,9268	53,749	19,1108
EkoFundusz	33,750	40,8077	28,750	61,29411	104,194	51,744619	213,774	62,3903	198,117	70,4416
Razem	82,705	100	46,905	100	201,362	100	342,640	100	281,250	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PPK

Podsumowanie

Na przykładzie PPK przedstawiono sposób finansowania działalności z zakresu szeroko rozumianej ochrony przyrody. Park Krajobrazowy oprócz działalności opiniotwórczo-doradczej z zakresu ochrony krajobrazu, przede wszystkim realizuje zadania z zakresu ochrony przyrody i edukacji ekologicznej. Średni wydatek środków budżetowych i pozabudżetowych na ochronę przyrody i krajobrazu za okres ostatnich pięciu lat, wynosi ok. 8,50 zł/ha. Kwoty jakie park otrzymuje ze środków państwowych wystarczają na utrzymanie infrastruktury i pokrycie kosztów tzw. działalności budżetowej parku. Tylko 17% środków rządowych przeznaczanych jest na realizację projektów mających na celu: utrzymanie w niezmienionym stanie dziewiczych fragmentów puszczy karpackiej, czynnej ochrony polan reglowych, rezerwatów, a także ochronę gatunkową roślin i zwierząt. Czynna ochrona przyrody i edukacja ekologiczna jest możliwa dzięki dotacjom z fundacji i funduszy, które pokrywają 83% kosztów realizacji zadań.

Należy zastanowić się w jaki sposób poprawić daleką od ideału sytuację finansową parku, który chroni krajobraz oraz unikatową przyrodę Beskidu Sądeckiego i Małych Pienin. Spełnienie celów szczególnych z zakresu ochrony przyrody, zawartych w rozporządzeniu wojewody, nie jest możliwe przy wykorzystaniu tylko i wyłącznie środków z budżetu państwa. Bez udziału dotacji pozabudżetowych cele ochrony dla PPK zawarte w rozporządzeniu wojewody nie mogłyby być realizowane.

Parki krajobrazowe mogą ubiegać się o dofinansowanie z NFOŚ i GW, a także Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska. Istnieje także możliwość pozyskiwania środków finansowych z Funduszu Leśnego ale podstawowym warunkiem uzyskania dotacji jest współrealizacja projektu z PGL LP. Pozyskiwanie dodatkowych źródeł finansowych na wdrażanie kolejnych projektów w PPK, aktualnie byłoby bezsensowne, z uwagi na niedostatki kadrowe. Obciążona zadaniami sześciuosobowa Służba Popradzkiego Parku Krajobrazowego koordynuje prace z zakresu rozpoczętych projektów. Zwiększenie liczby etatów pracowniczych, pozwoliłoby na inicjowanie kolejnych zadań z zakresu czynnej ochrony przyrody na terenie parku. Średnie wynagrodzenie pracownika Służby Popradzkiego Parku Krajobrazowego za rok 2006 wynosiło ok. 1800 zł brutto. Należy dodać, że pracownikami parku są osoby posiadające wyższe wykształcenie. Zestawiając średnie wynagrodzenie pracownika parku z przeciętnym wynagrodzeniem w sektorze rolnictwo, rybactwo i leśnictwo wynoszącym: 3 380 tys. zł brutto (Rocznik statystyczny RP 2006) można stwierdzić, że pracownicy parku pracują częściowo w charakterze wolontariuszy na rzecz ochrony przyrody. Obecna sytuacja wymaga zmian w najbliższej przyszłości.

Konkludując działalność parku z zakresu realizacji celów ochrony ograniczona jest niedostatkami finansowymi i łączącymi się ściśle z nimi niedoborami kadrowymi. Istnieje potrzeba rozwiązania problemów finansowych w parkach, aby nie dopuścić do sytuacji kryzysowej, na skutek której ucierpią: przyroda i przyszłe pokolenia.

Literatura

1. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92).
2. Prawo Ochrony Środowiska, Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. Nr 62).
3. Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2006 r., GUS Warszawa.
4. Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego 2005 r., Urząd Statystyczny w Krakowie.
5. Rozporządzenie Nr 5/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie ochrony PPK.
6. Zespół Zarządu Popradzkiego Parku Krajobrazowego, pod red. T. Wieczorka 2000 r., Przewodnik Popradzki Park Krajobrazowy, Stary Sącz, 2 - 3.